

Soldaten zijn Super

L. Polman*

De Amerikaanse journalist Robert Kaplan, van onder meer de *Atlantic Monthly*, bracht onlangs een bliksembezoek aan Nederland om zijn nieuwste boek onder de aandacht te brengen. De Nederlandse vertaling van de titel, *Hog Pilots. Blue Water Grunts*, luidt *Voorbij de grenzen van het imperium – Reizen met soldaten over land, ter zee en in de lucht*. Het is het vervolg op *Imperial Grunts* (2005). De grunts in de titels zijn Amerikaanse soldaten. In het tweedelige epos schildert Kaplan het wereldwijde militaire landschap waardoorheen we ze in de 21ste eeuw zullen zien marcheren. Ik reisde naar Nijmegen om Kaplan te interviewen.

Amerikaanse en Europese conservatieve kringen raadplegen Kaplan graag voor analyses van internationale militaire ontwikkelingen.

Mijn vragen over Irak zet hij weg als ‘oeverloos’ en oninteressant, omdat het Amerikaanse militaire optreden daar niet het model voor de toekomst is. Middelgrote oorlogen, zoals in Irak, zijn volgens Kaplan passé. In de 21ste eeuw ziet hij steeds legere slagvelden. In plaats van grote concentraties infanterietroepen of oorlogsschepen in een afgeperkt geografisch gebied, zal de strijd steeds vaker geleverd worden door kleine groepjes *warriors* die zich in steden, oerwouden en woestijnen, of onder oceanen schuilhouden.

Vanaf vooruitgeschoven, kleine bases zullen Amerikaanse militairen in de toekomst alleen nog maar *pre-emptive* ergens binnenvallen, bijvoorbeeld om terroristen uit te schakelen. Snel en zonder sporen na te laten trekken ze zich dan weer terug.

Iedere *grunt* snakt naar een *tour of duty* in Irak

In 1993 werd hij wereldberoemd, want zijn boek *Balkan Ghosts* werd gesignaleerd op het bureau van toenmalig president Bill Clinton. Prompt vatte het gerucht post dat het Kaplans inktzwarte visie op de Balkan was die Clinton ervan weerhield te interveniëren in de Servische slachting van de Bosnische moslims. Door Kaplans analyse zou de Amerikaanse president ervan overtuigd zijn geraakt dat ingrijpen tóch geen zin zou hebben.

De enige echte oorlog, zij het een koude, zal tussen China, India en de VS gaan. Op zee. Zeventig procent van alle goederenvervoer op aarde gaat per schip. De drie grootmachten zullen hun militaire prioriteiten steeds nadrukkelijker bij het beveiligen van hun aanvoerroutes vanaf het Midden-Oosten leggen.

Om zijn serie over de grunts te kunnen schrijven reisde Kaplan met Amerikaanse militairen mee langs de randen van die routes en hij kwam juichend van het avontuur thuis. In het boek zien we hem met een peloton mariniers in een tentje in de snikhete woestijn van de oliestaat Algerije een *MRE*’tje eten.¹ Kaplan

* Mw. L. Polman is freelance journalist en auteur van *'k Zag twee beren. De 'achterkant' van de VN-vredesmissies*.

1 MRE: Meal, ready-to-eat.

deelt een stapelbed met toegewijde luitenantster-zee aan boord van een Amerikaans vliegdek-schip in de Indische Oceaan. Of hij schuurt zich langs stoere grunts in de smalle gangetjes van een atoomaangedreven onderzeeër die tussen Alaska en Thailand vaart. Iedere Amerikaanse militair die hij tegenkomt heeft een vierkante kin en brede schouders. Bolsters in het boek

geen vakantie aan het vieren en zijn kameraden ook niet.

‘Soldaten zijn super en verder wil Kaplan niets horen of zien’, schreef een geërgerde Amerikaanse recensent. Maar Kaplan ergert zich ook. Met name aan Europeanen. ‘Als militaire macht valt Europa nauwelijks nog serieus te nemen’,

‘Als militaire macht valt Europa nauwelijks nog serieus te nemen’

zijn ruw, pitten blank en zielen zijn simpel, maar goudeerlijk.

Kaplan is dol op zijn hoofdpersonen, zoveel is duidelijk. Het alarmerende is alleen dat hij ze vooral lijkt te bewonderen om hun ‘sneuvelbereidheid’. Zalig ‘niet-pretentius’ noemt hij die bereidheid, die volgens hem inherent is aan het lage sociale milieu van armoede, ontberingen en achterstelling waarin de gemiddelde grunt opgroeit. ‘Politici zijn bang voor *bodybags*’, zegt hij. ‘Militairen niet. Die doen niet overal moeilijk over, zoals de elite.’

Vechten is hun lust en leven en de vijand doden vinden ze fijn. In Kaplans boeken snakt iedere grunt naar een *tour of duty* in Irak, want daar gebeurt tenminste wat. ‘Het was net vakantie, maar dan met geweren’, zegt een militair die er al geweest is in het boek.

Gezien het aantal mannen dat, misschien mét vierkante kin, maar psychisch gewond vanuit Irak naar huis vliegt, kan ik me zo’n vakantie-sfeer moeilijk voorstellen. Een militair die met afgerukte benen op een operatietafel ligt is ook

bromt hij. ‘Terwijl Aziatische legers groeien en moderniseren, is Europa alleen maar aan het beknibbelen op militaire kracht. Het ontbreekt Europeanen aan de wíl om te vechten. Jullie hebben geen *warriors*, maar ambtenaren in uniform.’

Een dropje uit de zak die rondgaat in de auto op weg terug naar zijn hotel in Amsterdam slaat hij bijna verontwaardigd af. Kaplan lust alleen maar hamburgers, denk ik. ■